

लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
लक्ष्मीनियाँ बजार, धनुषा
मधेश प्रदेश, नेपाल

११ औं गाउँ सभा अधिवेशनमा गाउँपालिका
 अध्यक्ष श्री भोगेन्द्र मिश्र ज्यूद्वारा प्रस्तुत

आ.व : २०८०।०८।१

को

नीति तथा कार्यक्रम

मिति : २०८० अषाढ १० गते

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

लक्ष्मीनियाँ बजार, धनुषा

मधेश प्रदेश, नेपाल

११ औं गाउँ सभा अधिवेशनमा गाउँपालिका अध्यक्ष श्री भोगेन्द्र मिश्र ज्यूद्वारा प्रस्तुत

आ.व २०८०।०८।

को

नीति तथा कार्यक्रम

मिति : २०८० अषाढ १० गते

लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री फुल कुमारी यादवनी ज्यू

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत श्री नागेन्द्र यादव ज्यू

वडा अध्यक्ष ज्यूहरु,

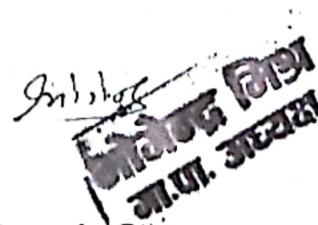
कार्यपालिका सदस्य ज्यूहरु,

गाउँ सभा सदस्य ज्यूहरु,

विभिन्न कार्यालयवाट पाल्नु भएका कार्यालय प्रमुख ज्यूहरु,

लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिकाको कार्यालय अन्तर्गतका सम्पुर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु,

संचारकर्मी तथा सुरक्षाकर्मी मित्रहरु लगायत यस सभामा उपस्थित सम्पुर्ण राजनैतिक दलका प्रतिनीधिहरु, समाजसेवी, अतिथी तथा महानुभावहरु,

नारा :- सुन्दर, समन्वत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

२

यस गरिमामय ११ औं गाउँ सभा अधिवेशनमा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम पेश गर्ने पाउँदा मैले आफुलाई गौरवान्वित महशुस गरेको छु। वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका क्रममा गाउँपालिकालाई विभिन्न सुझाव दिनु हुने सम्पूर्ण आमा, बुवा, दाजुभाई तथा दिदी वहिनीहरू लगायत सहजकर्ताहरूलाई हार्दिक आभार सहित हामी सँकैको तर्फबाट धन्यवाद व्यक्त गर्दछौं। यस अवसरमा नेपालको प्रजातान्त्रिक आन्दोलन, राजनीतिक अग्रगमन र लोकतन्त्रको सबलीकरणको क्रममा भएका ऐतिहासिक आन्दोलनहरूमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने सम्पूर्ण शाहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाङ्गली अर्पण गर्दछु।

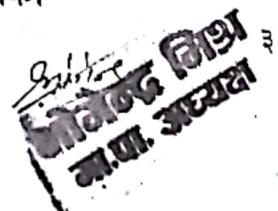
सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका निर्माण गर्ने हाम्रो संकल्प, समस्त गाउँपालिका वासीको समृद्धिको चाहाना र हामीले निर्वाचनका क्रममा हाम्रा मतदाताहरू प्रति अभिव्यक्त गरेका प्रतिज्ञाहरू पुरा गर्ने दिशामा हामीले आगामी आ. व. २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रमलाई अभिमुख गरेका छौं। यसका लागि दीगो विकासको राष्ट्रिय लक्ष्यहरूको स्थानीयकरण गर्दै गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माण सहितस्थानीय स्रोतको पहिचान र परिचालन गरी समावेशी, जलवायु उत्थानशील तथा दीगो स्थानीय आर्थिक विकास मार्फत समृद्ध गाउँपालिका र सुखी जनताको लक्ष्य हासील गर्न सार्वजनिक, निजीक्षेत्र र समुदायको साझेदारी विकास गरिनेछ ।

गाउँपालिका उत्कृष्ट गन्तव्यको रूपमा स्थापित गर्ने, सुकूम्वासीहरूको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्ने, स्वच्छ, सफा र सुन्दर लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका पहिचान कायम राख्ने र योजनावद्व शहरीकरण तथा वस्ति विकासलाई यस नीति तथा कार्यक्रमले प्रमुख प्राथमिकताहरूको रूपमा लिइएको छ ।

विद्यमान परिवेश (राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, प्रशासनिक, आदि)

विश्वव्यापीरूपमा फैलिएको कोम्बिड-१९ महामारीबाट थलिएर माथि उठन लागेको अर्थतन्त्र पुनः युकेन युद्ध र सोवाट विश्वापूर्ति श्रृंखलामा आएको संकुचनले नेपाललाई समेत प्रभाव परेकोछ । यसवाट संघीय सरकारको राजध विवाह सराइका कारण नेपालका गाउँघरहरू सुनसान वस्तीका रूपमा रूपान्तरित हुन पुगेकाछन । उच्चाउ खेत वारी बाँझो हुन पुगेका छन । यस

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

सन्दर्भमा युवालाई देशिभन्नै रोजगारीको अवसर सृजना गर्ने र गाउँघरको वसाइलाई आकर्षक बनाउने चुनौती हामी सबैको साझा मुद्दा हुन पुगेकोछ ।

यस विशिष्ट परिस्थितिमा हामीले हाम्रो अर्थतन्त्रलाई पुनर्ज्ञानशील क्रियाकलापमार्फत अगाडी बढाउदै तिब्र र दिगो आर्थिक विकास गरी समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको मुल लक्ष्य हासील गर्नु परेको छ । यसका लागि हाम्रो गाउँपालिका स्थानीय आर्थिक विकासका कार्यक्रमलाई विशेष जोड दिनु पर्ने अवस्था सृजना भएकोछ ।

सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाइ सुशासनको अनुभूति जनमानसमा ल्याउन गाउँपालिका क्षमता विकास गर्न समेत अपरिहार्यच्छ । यसका लागि विद्युतीय सुशासन प्रणालीलाई सेवा प्रभावमा व्यापक र प्रभावकारी बनाउनु पर्ने अवस्था देखिन्छ ।

(ग) विकास तथा समृद्धिको लक्ष्य प्राप्तिका अवसर तथा चुनौती

विद्यमान अवसरहरू:

हाम्रा लागि देहाय वमोजिमका अवसरहरू रहेकाछन्:

१. संविधानत: अधिकार सम्पन्न स्थानीय सरकार स्थापना भै २२ वटा एकल अधिकार सहित विविध साझा अधिकार किटान हुनु ।
२. आफ्ना अधिकार क्षेत्रका विषयमा ऐन, कानून तर्जुमा, योजना तर्जुमाको अभ्यास हुनु ।
३. विकास निर्माणका विविध विषयमा नीति कार्यक्रम तथा बजेट सञ्चालन गर्ने अधिकार प्रष्ठ हुनु ।
४. गाउँपालिका भित्र भौगोलिक तथा सांस्कृतिक विविधता रहनु ।
५. सबै वडामा सडक पूर्वाधारको पहुँच हुनु ।
६. सडक निर्माणमा भएको लगानी संगै गाउँपालिका उत्पादित कृषिजन्य उत्पादनलाई बजार सम्मको पहुँच स्थापित हुनु ।
७. घरहरूको निर्माणमा भवनसंहिता पालना हुने क्रम बढनु तथा नक्सापास गर्न नागरिकको आकर्षण बढनु ।

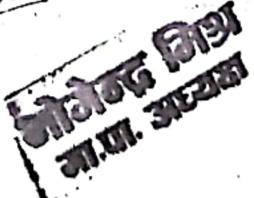
विद्यमान चुनौतीहरू:

हाम्रा सामु देहाय वमोजिमका चुनौतीहरू रहेकाछन्:

१. रोजगारउन्मुख सीपमूलक शिक्षाको विकास गर्नु ।
२. बजारको सूचना कृपकलाई समयमा नै उपलब्ध गराउनु ।
३. गुणस्तरीय वीउविजन/मलखाद समयमा नै उपलब्ध गराउनु ।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

१०/१०/८

- ४। युवा जनशक्तिलाई कृपि व्यवसाय प्रति आकर्षित गर्नु ।
- ५। व्यावसायिक कृपको संख्या वृद्धि गर्नु ।
- ६। वैदेशिक रोजगारीवाट फर्केका सीप युक्त युवाको सीप तथा पुँजीलाई उद्यम विकासमा उपयोग गर्नु ।
- ७। निर्माण भएको पूर्वाधारको मर्मत संभार पद्धतिको विकास गर्नु ।
- ८। सडक लगायतका पूर्वाधारको उपयोग योजना, डिजाइन तथा ड्राइड विनागरिने सडक तथा अन्य पूर्वाधारका संरचना निर्माणको कार्यलाई रोक्नु ।
- ९। भिरालो ठाउँ, वाढी पहिरो तथा डुवान लगायतका प्रकोपको उच्च जोखिम भएका वस्तीमा भवन निर्माण कार्यलाई रोक्नु ।
- १०। अव्यवस्थित वस्ती विस्तारको क्रम रोक्नु तथा व्यवस्थित वस्ति विकास गर्नु ।
- ११। वैज्ञानिक, जलवायु उत्थानशील तथा व्यवहारीक एवम् उपयुक्त भूउपयोग योजना तर्जुमा गरी लागू गर्नु ।
- १२। सञ्चार सेवा प्रदायक संस्थाहरू वाट प्रभावकारी सेवा प्राप्ति र व्यवस्थित गर्नु ।
- १३। प्राकृतिक स्रोत तथा नदिजन्य पदार्थ (दुंगावालुवा, गिर्दी,) को मापदण्ड अवलम्बन नगरि अत्यधिक दोहन रोक्नु ।
- १४। विभिन्न कालखन्डमा गाउँपालिका वाट निर्माण भएका पूर्वाधारका संरचना (पुँजीगत सम्पति) को लगत तयार गर्नु, मुल्यांकन गर्नु तथा सेवा प्रभावमा प्रभावकारी उपयोग सम्बन्धी योजना (Asset Management Plan) तयार गरी कार्यान्वयन गर्नु ।

(घ) नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमाका आधारहरू (संविधान, प्रचलित कानूनी व्यवस्था, राष्ट्रिय, प्रदेश र स्थानीय नीति, योजना र लक्ष्य एवम् अनुभव तथा सिकाइ आदि)

नेपालको संविधानमा स्थानीय शासन सम्बन्धी उल्लेख भएको नीतिगत व्यवस्था, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले स्थानीय तहले आवधिक, वार्षिक तथा रणनीतिक योजनाहरू बनाई लागू गर्दै जानुपर्ने प्रावधान, राष्ट्रिय योजना आयोगले जारी गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८, पन्ध्रौ आवधिक योजनाको मूलभूत पक्षहरू अनुसार विभिन्न चरणको सहभागितामूलक प्रक्रियावाट यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएकोछ ।

पन्ध्रौ योजना, दिगो विकास लक्ष्य २०३० को मार्गचित्र, गाउँपालिकको आवधिक योजना, मध्यमकालीन खर्च योजना, गाउँपालिकाले कार्यान्वयनमा ल्याइएका कानूनी प्रावधान समेतलाई ध्यानमा राखी यो नीति तथा कार्यक्रम ल्याइएकोछ ।

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका
गा.पा. अध्यक्ष

गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास निर्माणको कार्यमा गाउँपालिकाभित्रका आम उपभोक्ताहरू, सर्वसाधारण जनता, उद्योगी व्यवसायीहरू, सामाजिक संघसंस्थाहरू तथा विकास साझेदारहरूको निरन्तर सहयोग रहदै आएको छ। विकास र सुशासनको लागि जनप्रतिनिधिहरूले स्पष्ट दृष्टिकोण सहित अगुवाई गर्ने हो भने प्रशासनिक संयन्त्रले त्यसलाई प्राविधिक तथा कानुनी ढाँचा भित्र आवद्ध गराउने हो। आम नागरिकहरूले साथ सहयोग, सुझाव दिने हो। जनसहभागीता एवं जनपरिचालनको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले कायम गरेको इतिहासलाई अक्षुण्ण राख्दै शासकीय प्रबन्धमा जवाफदेहिता, पारदर्शिता, गुणस्तरीयता एवं स्वच्छतायुक्त जनसहभागीता सुनिश्चित गरिने छ।

गाउँपालिकाको संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण (O & M) लाई अद्यावधिक रूपमा अध्ययन गरी छरितो एवं चुस्त संगठन संरचना मार्फत प्रशासनिक तथा चालु खर्चलाई मितब्ययी बनाइनेछ। यसबाट सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी तथा विकेन्द्रित तुल्याउदै पूँजीगत खर्च बढाउने नीति लिइएको छ। संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान एवं वित्तिय हस्तान्तरणको उच्चतम र प्रभावकारी परिचालन एवं उपयोग गर्दै वित्तिय आत्मनिर्भरता कायम गर्ने प्रयत्न गरिने छ।

यस गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रमा समृद्ध, समावेशी, स्वच्छ, सुरक्षित, स्वावलम्बी र सुशासित समुदाय निर्माण गर्ने उद्देश्य लिएकोछ। जनताको मौलिक अधिकार प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गर्नका लागि सहभागीताका माध्यमबाट पारदर्शिता जवाफदेहीतालाई जोड दिइनेछ।

(ड) चालु आ.व.को हालसम्मका प्रमुख उपलब्धीहरूको संक्षिप्त विवरणभौतिक उपलब्धि

भौतिक पूर्वाधार विकास (सडक, खानेपानी, सिंचाइ) का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी

सडक यातायात:

यसगाउँपालिकामा हाल सम्म १२ कि.मि. काले पत्रे १५० कि.मि. पक्कि सडक, २५० कि.मि. ग्रामेल सडक, ९० कि.मि. धुले वा कच्चीसडक रहेकोछ। गाउँपालिकाका सबै बडामा सडकको पहुँच पुगेकोछ। गाउँपालिकाले विभिन्न वस्ती र पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा समेत सर्वयाम गाडी चल्ने सडक पूर्वाधार विस्तार गरेकोछ। गाउँपालिकाबाट अन्य गाउँपालिका तथा प्रमुख राजमार्ग सम्मको सडक पहुँचलाई सुदृढ बनाइएकोछ।

सिंचाइ:

गाउँपालिकाका विभिन्न बडामा गरी कूल १०० हे. जगगामा सिंचाइ सुविधा प्राप्त हुन अवस्था सृजना भएकोछ। जलवायु परिवर्तनको प्रभावका कारण डिजाइन अनुसार पानी प्राप्त हुने कुरामा चुनौती थपिएकोछ।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

सामाजिक विकास (शिक्षा, स्वास्थ्य, लक्षित समूह,,) का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी गाउँपालिकामा रहेको १५ शैय्याको अस्पताल उद्घाटन भइ हाल छिटै सुचारु हुने अवस्थामा रहेको छ। कार्यालयबाट प्रवाह हुने सार्वजनिक सेवालगायत शिक्षा, स्वास्थ्य, बैंकिङ्का कारोबार आदिमा सूचना प्रविधिको प्रयोग भएको छ।

विकासका विभिन्न क्षेत्रमा महिला तथा युवाहरूको संलग्नता बढेकोछ। युवाहरूको खेलकुदमा संलग्नता बढाउनका लागि खेलकुद मैदान तथा कभर्डहल निर्माणका लागि विशेष प्राथमिकतामा राखिने छन।

आर्थिक विकास (कृषि, उद्योग, पर्यटन, सहकारी, रोजगार,,) का क्षेत्रमा भएका उपलब्धी

हाल सम्म गाउँपालिका/नगरपालिकामा २० कि.मि. कृषि सङ्करण निर्माण भएकोछ। तरकारी संकलन केन्द्र स्थपना गरिने छन, ५ स्थानमा कृषि हाटबजार र शीतगृहको निर्माणका लागि विशेष प्राथमिकतामा राखिने छन। कृषि सहकारीसंस्थालाई व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालनका क्षेत्रमा लगानी गर्न उत्प्रेरित गरिएकोछ। गाउँपालिका भित्र रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने कामलाई व्यवस्थित रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइएकोछ। रोजगारी सृजना गर्न गाउँपालिका भित्र रहेको श्रम शक्तिको लगत तयार गरि विभिन्न सीपमूलक तालिम सञ्चालन गरिएकोछ। यसबाट ५०० सय भन्दा बढी रोजगारी सृजना भएकोछ।

वन, वातावरण, जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन

वन, वनस्पति, वन्यजन्तु, जैविक विविधता, जलाधार व्यवस्थापनलाई समेट्ने गरी यसबाट प्राप्त हुने काठ, दाउरा, जडिबुटी, हरित उद्यम र पर्यटनको विस्तारका लागि, गाउँपालिकामा रहेका ५ वटा समुहमा २० हेक्टर क्षेत्रफलमा सामुदायिक वनमा उपयोग र संरक्षण सहितको वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनका अभ्यासहरू प्रारम्भ गरिएकोछ।

दिगो फोहर व्यवस्थापनका लागि अध्ययन गरी नयाँ प्रविधिमा आधारित भै केही असल अभ्यासको थालनी भएकोछ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास (कानूनी व्यवस्था, राजश्व परिचालन, संगठन संरचना, सार्वजनिक निजी साझेदारी एवं समन्वय) भएका उपलब्धी

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

गोविन्द गिरेश^{लाला}
आ.पा. अध्यक्ष

गाउँपालिकाले ३ वटा ऐन, ३ वटा नियमावली, २९ वटा कार्यविधि, र ५० वटा दामापदण्डहरू तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याएकोछ। त्यसै गरी व्यवस्थित शहरीकरण तथा वस्ति विकासको लागि आवश्यक गुरुयोजना योजना तथा नीति तर्जुमा गरिने छ। गाउँपालिकाले संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण गरी सो अनुसारको संगठन संरचना, जनशक्ति र कार्यविवरण तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएकोछ। यस गाउँपालिकाले गत आ.व. को स्थानीय तह संस्थागत क्षमता स्वमूल्याङ्कन (LISA) मा ७७ अंक प्राप्त गरेको छ।

राजश्व सुधार कार्ययोजनाको कार्यान्वयनबाट आन्तरितक राजश्व स्रोतको दायरामा आ.व. २०७७।०७८ के तुलनामा आ.व. २०७९।८० मा ३८.८६ प्रतिशतकां दरले वृद्धि भएकोछ।

(च) आगामी आ.व.को प्रमुख नीति तथा कार्यक्रमहरू

सभा सदस्य महोदय,

अब म आ. व. २०८०/८१ को विभिन्न विषयगत एवं क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्दछु।

१. सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

क. शिक्षा

१. आवश्यकता र वास्तविक जीवनसँग जोड्ने र काम सिकाउने जीवनपयोगी सीपमा आधारित स्थानिय शैक्षिक पाठ्यक्रमको विकास गरी एक विद्यालयबाट नमूनाको रूपमा शुरूआत गर्ने र क्रमशः सबै विद्यालयमा सो अनुसारको पठनपाठनको व्यवस्था मिलाइनेछ।
२. शिक्षा नियमावली, शिक्षा नीति, वहुभाषा शिक्षा निर्देशिका जस्ता कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था मार्फत शिक्षा क्षेत्रको गुणस्तरनियमन एवं प्रवर्द्धन गरिने छ।
३. गाउँपालिकाको स्थानीय शिक्षा पाठ्यक्रम तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ। त्यस्तो पाठ्यक्रममा अतिरिक्त क्रियाकलाप र विविध समुदायका जातिय तथा सांस्कृतिक पहिचानहरूको बोध गराउन अवलोकन भ्रमण पद्धतिबाट अभ्यास कक्षा र प्रयोगात्मक शिक्षा दिन जोड दिइनेछ।
४. विद्यालय बाहिर रहेका र विच मै विद्यालय छोड्ने बालबालिकाहरूलाई विद्यालय शिक्षा पुरा गर्न प्रोत्साहनका लागि विशेष प्याकेज सञ्चालन गरिनेछ।
५. विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार, स्वास्थ्य तथा सरसफाईको सुविधा र आधारभूत खानेपानी सुविधा विस्तार गर्दै शिक्षकहरूको व्यावसायिक क्षमता विकासको लागि लगानी गरिनेछ।
६. संस्थागत विद्यालयहरूको विभिन्न सूचकहरूको आधारमा वर्गिकरण गरीं वैज्ञानिक ढंगले शुल्क निर्धारण गरी लागु गरिनेछ।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

७. अंगोजी माध्यमबाट शिक्षा दिन इच्छुक सामुदायिक विद्यालयहरूलाई पूर्वाधार तथा शिक्षक दरबन्दी लगायतका कार्यमा प्रोत्साहन दिई निजी विद्यालय सरह सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर कायम गरिनेछ।
८. विषयगत शिक्षाकहरूको अभिलेख व्यवस्थापन गरी गाउँपालिकाको शैक्षिक विकासमा उनीहरूको अनुभवलाई उपयोग गरिनेछ।
९. संस्थागत विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरूलाई श्रम ऐनले तोके बमोजिम न्यूनतम पारिश्रमिक उपलब्ध गराउने नीति कार्यान्वयन गरिनेछ।
१०. सामुदायिक विद्यालयहरूमा शिक्षाक विद्यार्थी अनुपातमा विषयगत दरबन्दी एवं शिक्षक सरखालाई व्यवस्थापन गरिनेछ।
११. “उत्कृष्ट शैक्षिक गन्तव्य गाउँपालिकाका हाम्रो पहिचान” भन्ने आदर्श लक्ष्य प्राप्तिका लागि सरकारी तथा निजी क्षेत्रका शैक्षिक संस्थाहरूबाट प्रदान गर्ने उच्च शिक्षालाई थप गुणस्तरीय र सर्वसुलभ तुल्याउन त्यस्ता प्राज्ञिक संस्थाहरूसँग सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ।
१२. विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा बालमैत्री तथा अपाङ्गतामैत्री संरचना निर्माण गरिनेछ।
१३. सबै विद्यालयहरूमा पुस्तकालय, विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला स्थापनाको नीति लिइनेछ।
१४. शिक्षक तथा विद्यालय कर्मचारीहरूको पारिश्रमिक मासिक रूपमा सोझौ सम्बन्धित व्यक्तिको खातामा जम्मा हुने प्रणाली लागु गरिने छ।
१५. गाउँपालिकाका क्षेत्र भित्रका गुरुकुल, मदर्शा र गुम्बा जस्ता शिक्षालयहरूको स्तर उन्नती गर्दै लगिनेछ।
१६. दुई वर्ष भित्र पूर्ण साक्षर गाउँको रूपमा घोषणा गर्ने कार्य अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।
१७. “सबैका लागि निःशुल्क र गुणस्तरीय शिक्षा हामी प्रतिवद्धता” नाराका साथ महिलाहरूलाई अनौपचारिक शिक्षा लिने तर्फ प्रेरित गरिनेछ।
१८. गाउँपालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरू मध्ये कम्तीमा ऐउटा विद्यालयलाई नमूना विद्यालयको रूपमा घोषना गरिनेछ।
१९. शैक्षिक प्रणाली मै रूपान्तरण ल्याउन पाठ्यक्रम विकास, पठनपाठनको व्यवस्थापन, अतिरिक्त क्रियाकलाप व्यवस्थापन, शैक्षिक पात्रो व्यवस्थापन, अद्याविधिक स्रोत व्यवस्थापन, विद्यालय-अविभावक विचको सञ्चार व्यवस्थापन, अनलाइन शिक्षण तथा सिकाइ र दस्तावेजीकरण लगायतका क्षेत्रमा सूचना प्रविधिको प्रभावकारी उपयोग गरी सबै सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरूमा शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS) लागु गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
२०. प्रत्येक माध्यमिक विद्यालयमा विद्यालय नर्सको व्यवस्था गरिने छ।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

ख. संस्कृति सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. गाउँपालिका लाई खुल्ला वहुसांस्कृतिक संग्रहालयको रूपमा विकास गर्ने पूर्वाधार निर्माण गर्दा वहुसांस्कृतिक पहिचान र मौलिकता झल्किने वास्तुकला, मूर्तिकला, चित्रकला जस्ता symbol हरु निर्माण गरिनेछ।
२. गाउँपालिकाका भित्र वोलिने विभिन्न जातजातिका मातृ भाषाहरुको संरक्षण गर्दै त्यस्ता भाषाको लिपी तथा व्याकरण लेखन तथा प्रकाशन गर्ने नीति लिइनेछ।
३. गाउँपालिकाका भित्र आयोजना हुने महोत्सवहरुमा विविध जातीय भेषभुषा, कला साहित्य, संगीत लगायतको झाँकी सहित प्रदर्शन गर्ने नीति लिइनेछ।

ग. युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. खेलकुदको विकास गर्ने विभिन्न खेलहरुका लागि खेलकुद मैदान लगायतका खेल पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भार गरिनेछ।
२. विषयगत खेल पुरस्कार राशीहरु स्थापना तथा दिगो व्यवस्थापन गर्दै जाने नीति लिइनेछ।
३. विभिन्न किसिमका दुर्व्यसनमा परेका युवाहरुलाई निरोधात्मक, प्रवर्द्धनात्मक र उपचारात्मक कार्यक्रमहरु मार्फत दुर्व्यसन मुक्त गराई समाजमा पुनर्स्थापनाको प्रबन्ध मिलाइनेछ।
४. वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवाहरुले आर्जन गरेको ज्ञान र सिप सदुपयोग गर्दै स्वरोजगार र उद्यमशीलता विकासका लागि गाउँपालिकाको स्थानीय आर्थिक विकास योजना अन्तरगत समावेश भएका नवप्रवर्तनशील, लगायतका प्रोत्साहनमुखी कार्यक्रम संग आवध गरिनेछ।
५. युवा उद्यमशीलता विकासका कार्यक्रमहरु मार्फत युवालाई “विदेश हैन विजनेस” भन्ने भावना जागृत तुल्याई स्वरोजगार उन्मुख गराइनेछ।
६. गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिताहरु अन्तर्गत सहीद दिलिप किकेट प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिइनेछ।
७. युवा वेरोजगारी न्यूनिकरणका लागि सरकारी, गैरसरकारी, सहकारी तथा निजी क्षेत्रको समन्वय र सहकार्यमा सिप तथा उद्यमशील क्षमता विकासका कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।
८. “एक बडा, एक व्यायामशाला” को नीति लिई युवाहरुलाई प्रशिक्षणको व्यवस्था मिलाइनेछ।
९. विपन्न, गरिव र सुकूम्वासी परिवारका युवाहरुलाई इलेक्ट्रोनिक्स सांमान्यी मर्मत, प्लम्बिङ तथा इलेक्ट्रिसियन, व्युटि पार्लर, होटल म्यानेजमेन्ट, व्यावसायिक पशु पालन तथा तरकारी खेती जस्ता तालिमहरु प्रदान गरी गरीबी न्यूनिकरण र जिविकोपार्जनमा सहजीकरण गरिनेछ।
१०. गाउँपालिकाका गैरवका रूपमा रहेका खेलकुद प्रतियोगिताहरु आयोजना गर्न सहकार्य र साझेदारी गरिनेछ।

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

लोगोज लिंग
ना.पा.अव्यवस्था

घ. लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. लैंगिक विभेद अन्त्य गर्दै लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ।
२. महिला, बालबालिका, अल्पसंख्यक, भूमिहिन, अति गरिब, आदिवासी, जनजाति र सामाजिक बहिस्करणमा परेका वर्गको लागि उत्थानशील कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ।
३. ऐतिहासिक कालदेखि दलित तथा शील्पी समुदायले, जीवन निर्वाहको रूपमा अपनाइ आएका परम्परागत पेशालाई व्यवसायिक उद्यमको रूपमा विकास गर्नुपर्नि लगानी सहयोग गरिनेछ।
४. विकासका कार्यक्रमहरुमा टोल विकास संस्थाहरुलाई प्रभावकारी रूपमा सहभागी गराइनेछ, सघन परिचालन गरिनेछ।
५. अपाङ्गता पुनर्स्थापनाको लागि पुनर्स्थापन गृह स्थापना गरिनेछ।
६. ज्येष्ठ नागरिक परिचयपत्र बडास्तरबाट नै उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ।
७. गाउँपालिकालाई सडक मानव मुक्त गाउँपालिका बनाइनेछ।
८. हिसा पिडित महिला तथा बालबालिकाको लागि एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना गरिनेछ।
९. पाठेघर सम्बन्धी समस्या भएका महिलाहरुको लागि निःशुल्क शिविर संचालन गरिनेछ।
१०. “हिसा मुक्त गाउँपालिका हास्पो पहिचान” अभियान संचालन गरी सबै प्रकारका हिसा विरुद्ध शुन्य सहनशिलता नीति लिइनेछ। पारिवारिक हिसाद्वारा पिडितको संरक्षणका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
११. गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्यक्रममा लैंगिक परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।
१२. महिला उद्यमसीलता विकासका लागि महिलाद्वारा प्रवर्द्धित व्यवसायमा निश्चित प्रतिशत कर छुटको व्यवस्था गरिनेछ।
१३. गर्भवती महिलाहरुको लागि आमा सुरक्षा कार्यक्रम र नवजात शिशुको लागि पोषण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१४. बालविकास केन्द्रहरुको भौतिक पूर्वाधार स्तरोन्नति गरिनेछ।
१५. गाउँपालिकाका बालमैत्री घोषणा हुन बाँकी सबै बडाहरुलाई आ. व. २०८०/८१ भित्र बालमैत्री बडा घोषणा गर्ने कार्य सम्पन्न गरिनेछ।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

*ओगेन्द्र लिंग
गा.पा. अध्यक्ष*

ड. स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. नागरिको पहुँच सुनिश्चित हुने गरी गाउँ गाउँपालिकाक्षेत्र भित्र चिकित्सकीय र प्रयोगशाला सेवा तथा अनुसन्धानात्मक कार्यहरू सञ्चालन गर्न अस्पताल, प्राथमिक स्वास्थ्यकेन्द्र, आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना तथा स्तरोन्नति गरी रोकथाम, निदान र पुनर्स्थापन सेवालाई सहज र नियमित बनाइनेछ ।
२. नागरिकहरूलाई मृगौला, मुटु, उच्च रक्तचाप, मधुमेह जस्ता रोगको निःशुल्क जाँच र उपचारको प्रबन्ध भिलाइने छ ।
३. सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थीहरूको नियमित स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४. वर्धिङ्ग सेन्टर र स्वास्थ्य क्लिनिकहरूको सेवालाईको स्तरोन्नति गर्ने क्रममा प्रयोगशाला सहितको सेवा उपलब्ध गराउने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
५. नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँग सहकार्य गरी रक्त सञ्चार सेवालाई सहज तुल्याइनेछ ।
६. गर्भवित आमा तथा घातक रोग वाट पिडित गाउँपालिकावासीहरूको स्वास्थ्य जाँच र उपचारका लागि निजहरूलाई अस्पताल ल्याउन-लैजान गाउँपिलिका भित्र एम्बुलेन्स सेवाको निःशुल्क उपलब्ध गरिनेछ ।
७. अगानिक खेतिको विस्तार र तरकारी तथा खाधान्नमा विषादीको उचित व्यवस्थापन गर्न विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
८. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र हुने परम्परागत औषधीजन्य वनस्पतिको संरक्षण, खेति प्रबर्द्धन र प्रश्नेधणका कार्यहरू संचालन गरिनेछ ।
९. महिला स्वयंसेविकाहरूको दक्षता विकास तालिम उपलब्ध गराई उनीहरूको सेवालाई प्रभावकारी तुल्याइनेछ ।
१०. स्वास्थ्य संस्थाहरूको प्रभावकारी सेवा विस्तारका लागि सार्वजनिक संस्था निजी क्षेत्र र गैरसरकारी संस्थाहरूसँग सहकार्यको नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
११. स्वास्थ्य क्लिनिकहरूले प्रदान गर्ने आधारभूत सेवाहरूको शुल्कलाई नियमन गरिनेछ ।
१२. सीमान्तकृत, गरीव तथा पछाडी परेका जनसमुदायहरूलाई निःशुल्क स्वास्थ्य वीमाको व्यवस्था गरिनेछ ।
१३. पुर्वाधार पुगेका स्वास्थ्य चौकीहरूमा वर्धिङ्ग सेन्टर स्थापना गरिनुका साथै हाल सञ्चालनमा रहेका वर्धिङ्ग सेन्टरहरूमा सेवाको उपलब्धतालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
१४. गाउँपालिकामा जनकपुर आयुर्वेदिक अस्पतालको समन्वयमा स्थापना भएको नागरिक आरोग्य केन्द्रको लागि आवश्यक औषधिको व्यवस्था गरी सेवालाई विस्तार गर्दै लगिनेछ ।
१५. स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आउने ओ.पि.डी. विरामी संख्याको आधारमा स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई अनुदान दिइनेछ ।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

लालिका
गोपेन्द्र निश्च
गा.पा. अध्यक्ष

१६. विशेषज्ञ सेवा सहितको बृहत्त स्वास्थ्य शिविरहरु संचालन गरिनेछ ।
१७. ल्याव सेवा सञ्चालनलाई छिटो छारितो र दक्ष जन्मात्किवाट गरिने व्यवस्था गरिनेछ ।
१८. क्षयरेग मुक्त पालिका अभियानलाई निरन्तरता दिइने छ ।

२. आर्थिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

- २.१ स्थानीय आर्थिक विकासलाई योजनावद्ध रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । यस अन्तरगत स्थानीय प्रतिस्पर्धी वस्तु वा सेवाको सहभागितामूलक पहिचान गरी ती वस्तु वा सेवाहरूको समग्र मूल्य शृङ्खला (उत्पादन देखि बजारीकरण सम्म) मा गाउँपालिका नीजीक्षेत्र, र सहकारी (समुदाय) समेतको सहकार्यमा स्थानीय आर्थिक विकासका योजना अन्तरगतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन् ।
- २.२ उल्लिखित वर्मोजिम स्थानीय आर्थिक विकासका सम्भावनाहरूको पहिचान र व्यावसायिक परिचालनका लागि गाउँपालिकाले विशेष पहल गर्नेछ । यसका लागि स्थानीय तहमा व्यावसायिक वातावरणको विकास गर्न गाउँपालिकाले नीजीक्षेत्र, सार्वजनिक क्षेत्र र सहकारी (समुदाय समेत) को सहभागिता रहने गरी एक स्थानीय आर्थिक विकास सम्बाद मञ्च गठन गर्नेछ ।
- २.३ नव प्रवर्तन र उद्घमशीलता प्रवर्धन गर्न स्टार्टअप इकोसिष्टमको विकास गर्न उद्घमशाला सञ्चालन गरिनेछ । यस अन्तरगत स्थानीय आर्थिक विकास पूर्वाधार निर्माण, आर्थिक सशक्तिकरण तथा वित्तिय साक्षरता सहितको सींप विकास, उद्घमशीलता विकास तथा नव उद्घमशीलता प्रवर्धन र विशिष्टिकृत वस्तुको उत्पादन तथा बजारीकरण समेटिनेछन् ।

क. उद्योग तथा पर्यटन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. औद्योगिक तथा व्यावसायिक विकासका लागि गाउँपालिका उद्योग वाणिज्य संघ सँग साझेदारीको नीति लिइनेछ । औद्योगिक प्रदर्शनी स्थलको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निर्माण कार्य अगाडी बढाइनेछ ।
२. औद्योगिकग्राम पूर्वाधार निर्माण कार्य सार्वजनिक नीजी साझेदारी अवधारणामा सञ्चालन गरिनेछ । गाउँपालिका जनताको मागलाई मध्यनजर गर्दै सबै प्रकारका सुरक्षा सुनिश्चितताका साथ स्थानीय सरकार र उद्योग वाणिज्य संघसँगको सहकार्यमा सघन बजारक्षेत्रमा रात्रीकालिन बजारको सुरुवात गरिनेछ ।

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

गाउँपालिका
निर्माण
जा.पा. अध्यक्ष

३. उद्योग व्यवसाय दर्ता, नविकरण, स्थानान्तरण तथा नामसारी जस्ता प्रशासनिक प्रकृयालाई सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी सरलीकरण र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
४. लगानीमैत्री नीति तथा औद्योगिक पूर्वाधार सुदृढीकरण गर्दै उद्योग तथा पर्यटनको विकासको नीति निइनेछ ।
५. सम्पूर्ण स्वदेशी कच्चा पदार्थ गरी उत्पादन गर्ने साना तथा मझौला उद्योगहरूलाई उत्पादन स्थलसम्म सडक पूर्वाधार तथा विद्युतिकरणको पहुँच पुराइनेछ ।
६. पर्यटन मार्फत आर्थिक समृद्धि हासिल गर्न गाउँपालिकाको पर्यटन गुरुयोजना तर्जुमा गरी सोही आधारमा पर्यटन पूर्वाधार विस्तार र पर्यटन विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
७. गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका पर्यटकीय स्थलहरू जोड्न पर्यटकीय सडक संजाल कार्यान्वयन प्रारम्भ गरिनेछ ।
८. विभिन्न जातजातिको जातजातिपरम्परागत पर्व, संस्कार र संस्कृतिहरूको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
९. विभिन्न जातजातिहरूको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, धार्मिक पहिचान अवगत गराउन पर्यटकहरूलाई होमस्टेसहित स्थानीय अगानिक तरकारी तथा अन्य खाद्य उत्पादनपाहुनाको रूपमा राख घर छानौट गरिनेछ ।
१०. मुख्य स्थान चोक र गाउँपालिका प्रवेशद्वारहरूमा पर्यटकीय क्षेत्रको परिचय सहित पर्यटक आकर्षण गर्न डिजिडल डिस्प्ले / विलबोर्ड राखिनेछ ।
११. गाउँपालिका भित्रका पर्यटकीय स्थलहरूको प्रचार प्रसारका लागि डकुमेन्ट्री प्रसारण र ब्रोशर हरूको वितरण गरिनेछ ।
१२. अन्तर गाउँपालिका सम्बन्ध प्रवर्द्धन गर्दै अन्य स्थानीय तहहरूका असल अभ्यासलाई अनुसरण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न थप राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गाउँपालिकाहरूसँग भगिनी सम्बन्ध विस्तार गरिनेछ ।

ख. कृषि तथा पशुपक्षी सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. उच्च मुल्यका फलफुल, तरकारी तथा अन्नबालीहरूको पकेट क्षेत्रहरू पहिचान गरी सघन कृषि क्षेत्र निर्धारण गरी ती स्थानहरूमा व्यावसायिक कृषि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२. रैथाने बालीहरूको वित्र संरक्षण, खेती विस्तार र बजारीकरणको लागि विशेष प्रबन्ध मिलाइनेछ । गाउँपालिका भ्रमण गर्ने पर्यटकहरूलाई स्थानीय परिकारको ब्राण्डको रूपमा त्यस्तो खाना उपलब्ध गराइनेछ ।
३. कृषि उपजको आयात प्रतिस्थापनको नीति लिई कृषि तथा पशुपालनलाई आधुनिक प्रविधिमा आधारित तुल्याउदै व्यवसायीकरण गरिनेछ ।

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

गाउँपालिका
गा.पा. अध्यक्ष
१४

४. गाउँपालिका भित्रका कृषकहरुको खण्डिकृत/वर्गिकृत एवं विस्तृत तथ्याङ्क आधार निर्माण गरिनेछ ।
५. ब्यावसायिक कृषि पकेट क्षेत्रमा सिंचाई, कृषि सडक, विद्युतिकरण, कृषि बजार, सित भण्डार तथा गोदाम घरहरुको पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।
६. मासु पसल तथा बधशालाहरुको पूर्वाधार स्तरोन्नती गरी स्वास्थ्य मापदण्डमा आधारित तुल्याइनेछ ।
७. कृषि उत्पादनको मुल्य श्रृंखलाको विकासलाई थप प्रभावकारी बनाउने क्रममा कृषि उपजको बजारीकरणका लागि कृषि बजार प्रणाली सप्टवयर निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
८. तरकारीउत्पादनकोलागिब्यावसायिक, करेसावारी, बगरखेती, करार खेती र कौशी खेतीको लागि तालिम, प्रविधि र लगानीको ब्यवस्था सहितको नमूना कार्यक्रम संचालन गरी प्रोत्साहन गरिनेछ ।

ग. सहकारी सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. सहकारी संस्थाहरुको संस्थागत सुशासन प्रवर्द्धन गर्दै निच्छेपकर्ताहरुको हित संरक्षणका लागि अनुगमनलाई प्रभावकारी तुल्याइनेछ ।
२. उत्पादनमूलक सहकारीहरुको स्थापना गरिएमा विंउपूजी लगानीको रूपमा सहयोग उपलब्ध गराइने र वार्षिक उत्पादनका अनुदान दिने नीति लिइने छ ।
३. गाउँपालिकाभित्र स्थापना हुने कृषि समूह निजी फर्म र सहकारीहरुको दर्ता तथा कार्य क्षेत्र अनुमति जस्ता विषयहरुलाई व्यवस्थित ढंगले अधि बढाइनेछ ।
४. सहकारीहरुको माध्यमबाट उत्पादनशिल क्रियाकलापमा संलग्न नागरिकहरुको पूँजि संकलन तथा परिचालन गरी साना तथा स्वरोजगारीका अवसर श्रृजना गरी गरिबी न्यूनिकरण गर्ने योजनालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
५. कृषि लगायत विषयगत सहकारीलाई सो क्षेत्रमा केन्द्रित भै लगानी गर्ने नीतिलाई कठोर रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

३. सूचना तथा संचार सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. पत्रकार महासंघकोसहकार्यमा स्थानीय सञ्चार गृहहरुको सुदृढिकरण गर्दै संचार संस्था र गाउँपालिकाको सहकार्यमा जनहितकारी सूचनाहरु सम्प्रेषण गर्ने, गाउँपालिकाका निर्णय तथा सूचनाहरुमा सञ्चार संस्थाहरुको पहुँच बढाई खुल्ला सरकारको नीति लिइनेछ ।

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

आगोर्द्ध लिख
गा.पा. अध्यक्ष

१. स्थानीय टिकि च्यानेल वा नेपाल टेलिभिजनसँगको सहकार्यमा संचालित "हामो गाउँपालिका"
२. टेलिभिजन प्रसारण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३. गाउँपालिकाको भित्रबाट प्रकाशित हुने स्थानीय तथा राष्ट्रिय पत्रपत्रिका, अनलाईन पत्रिकाहरूको व्यवसाय प्रवर्द्धन कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
४. विज्ञापन तथा सूचनामा स्थानीय संचार संस्थाहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
५. अगामी २ बर्ष भित्रमा गाउँपालिका भित्र वाईफाई जोन स्थापना गरि डिजिटल लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका घोषण गरिनेछ ।
६. विद्युतिय हाजिरी मेसिन, डिजिटल नागरिक वडा पञ्चायत गाउँपालिका भित्र संचालित हुने योजना तथा कार्यक्रमहरूका बारेमा डिजिटल सूचना बोर्डबाट नागरिकलाई सुचित गरिनेछ ।
७. अनलाईन घटना दर्ता प्रणाली विकासमा जोड दिइनेछ ।
८. नागरिकहरूको सूचनाको हक्को सम्मान गर्दै गाउँपालिकालाई सूचनामैत्रि बनाइनेछ ।

४. न्याय, कानून तथा मानव अधिकार प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

१. न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र भित्रकां विवादहरूको शीघ्र निरूपण गरी प्रभावकारी न्याय सम्पादन गर्न आवश्यक नीति तथा कानूनहरूको प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
२. न्यायिक समितिका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको विषयगत ज्ञान र क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिनेछ ।
३. सभाबाट हालसम्म निर्माण भएका ऐन कानूनहरूलाई संग्रहित गरी स्थानीय कानून संग्रह प्रकाशन गरिनेछ ।
४. मानव अधिकारको सम्मान, संरक्षण, सम्बद्धन र प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा गरी प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
५. न्याय सम्पादनको कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्न यस सम्बन्धी सम्पूर्ण प्रक्रियालाई डिजिटल जस्टिस सिस्टम तयार गरी लागु गरिनेछ ।
६. सुशासनसार्वजनिक सेवा तथा क्षमता विकास सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम ,
७. गाउँपालिका भित्र रहेका स्रोत साधन, सेवा केन्द्र लागायत सम्पूर्ण नागरिकहरूको पेशा व्यवसाय, सामाजिक आर्थिक अवस्था, रोजगारीको अवस्था सहितका विवरणहरू समावेश गरी विद्युतीय स्थानीय तह पार्व चित्र (Digital LG Profile) कार्यब्यन्यनमा लायाइने छ ।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

ओगेन्ड निर्ण
गा.पा. अध्यक्ष

२. गाउँपालिकाभित्रका नागरिकहरुको गुनासो तथा सेवा सम्बन्धी जिज्ञासा सुन्ने र सो को सम्बोधन अनलाईन प्रणाली कै माध्यमबाट गर्ने गरी नागरिक गुनासो व्यवस्थापन प्रणाली (Citizen Grievances Response App)तयार गरी लागु गरिनेछ ।
३. आर्थिक तथा प्रशासनिक अनुशासन कायम गर्ने सम्बन्धमा वाँकीकोवक्यौता, पेशकी, वेरुनु लगत विवरण अद्यावधिक गरी कडाईका साथ असुल उपर एवम् फछ्यौट गर्ने कार्य अगाडी बढाईनेछ ।
४. गाउँपालिका कार्यालयको मानव संशाधन पर्यास नभएक क्षेत्रमा सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूलाई सहजकर्ता वा विशेषज्ञको रूपमा प्रयोग गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
५. जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरुको सीप तथा क्षमता अभिवृद्धिको लागि आवश्यक तालिम, गोष्ठी तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमण कार्यक्रमलाई परिणाममुखी बनाईनेछ ।
६. गाउँपालिकाबाट प्रवाहहुने सम्पूर्ण सेवा र विकास निर्माणमा हुनसक्ने भ्रष्टाचार, अपारदर्शिता तथा ढिलासुस्तीमा शुन्य सहनशीलताको नीति अद्वितयार गरिनेछ । सो कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन प्रत्येक वडा कार्यालयहरु र सार्वजनिक स्थानहरूमा गाउँपालिकाको तर्फबाट सुझाव पेटिकाहरु राखिने छ ।
७. गाउँपालिकाबाट प्रवाह हुने योजना, लेखा, नक्सा, राजध लगायत सबै सेवाहरूमा सफ्टवेयर निर्माण गरी कागज विहीन (paper less) प्रणाली बनाउन विद्युतीय प्रणालीलाई जोड दिईने छ ।
८. गाउँपालिकाको काम कारवाहीलाई व्यवस्थित, पारदर्शी तथा सम्पूर्ण नागरिक समझ पुर्याउन “हाम्रोगाउँपालिका” नामक मोबाइल एप्स निर्माण गरि वडा पत्रहरु, सूचनाहरु र गाउँपालिका प्रोफाइल आदिको जानकारी प्रदान गर्ने साथै फ्रि-वाईफाई जोन बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
९. प्रशासन संयन्त्रको उत्तरेणाको प्रवर्धनका लागी संघ र प्रदेश सरकाले उपलब्ध गराउने सेवा र सुविधाको परिपुरकका रूपमा खाजा भत्ता, पर्यटन भ्रमण काज जस्ता अन्य सुविधा प्रदान गर्ने नीति लिइनेछ ।
१०. गाउँपालिकाको सुरक्षालाई चुस्तदुरुस्त एवम् प्रभावकारी बनाउन वडाका विभिन्न ठाउँमा, पर्यटकीय स्थल तथा सुरक्षा संवेदनशील क्षेत्रहरूमा सि. सि. टि. भि. क्यामेरा जडान गरिनेछ ।
११. सडक फुटपाथमा हुने अव्यवस्थित पार्किङ निर्माण सामाग्री भण्डारण र फुटपाथ पसलहरूको अनाधिकृत प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै उचित व्यवस्थापन र नीजि क्षेत्रको सहकार्यमा उपयुक्त पार्किङ स्थलहरु पहिचान गरी सञ्चालन गरिनेछ ।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

गोपेन्द्र निश्चय
गा.पा. अध्यक्ष

१७

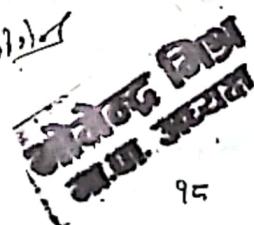
१२. आधारभूत वस्तु तथा सेवाको सहज आपूर्ति र गुणस्तर कायम गर्ने नियमित रूपमा बजार अनुगमन गर्ने र यस्तो अनुगमनमा उपभोक्ताहरूलाई समेत संलग्न गराइनेछ।
१३. गाउँपालिकाभित्रका सार्वजनिक तथा सरकारी जग्गाहरूको मिहिन ढंगले खोज तथा अध्ययन गरी अभिलेख राखी त्यस्ता जग्गाहरूको संरक्षण गरिनेछ।
१४. गाउँपालिकाभित्र रहेका असंगठित क्षेत्रका मजदुरहरूको तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेख व्यवस्थापन गरी निजहरूको रोजगार तथा सेवाको सुरक्षा र निजहरूको हित प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।
१५. विपन्न र न्यून आय भएका घर परिवार पहिचान गरी परिचयपत्र उपलब्ध गराई लक्षित कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ।
१६. सार्वजनिक खर्चलाई वैज्ञानिक अनुमान योग्य र नतिजामुखि तुल्याउन मध्यकालिन खर्च संरचना (MTEF) पढ्दूति प्रयोगमा ल्याइने छ।
१७. संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र अन्य स्थानीय तहहरूसँग आपसी सहकार्य र समन्वयको लागि अन्तर समन्वय तथा सहकार्य नीति तर्जुमा गरिनेछ।

६. वन, वातावारण, जलवायु परिवर्तनतथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

क. खानेपानी तथा सरसफाई

- खानेपानीको जटिलतम समस्याको तत्कालिन, अल्पकालिन र दिर्घकालिन समाधानका लागि सम्भाव्य स्रोतहरूको खोजी तथा योजना तयार गरी खानेपानीको उत्पादन तथा वितरणको व्यवस्था मिलाइनेछ।
- विभिन्न खोला, नदी तथा अन्य स्रोतबाट खानेपानीलाई आपूर्ति गर्ने व्यवस्थाको लागि प्राविधिक सम्भाव्यता अध्ययन गरी संघ सरकार र प्रदेश सरकारको सहकार्यमा निर्माण कार्य अघि बढाइनेछ।
- जल पुनर्भरण योजना र वर्षातिको पानी संकलन गर्ने प्रविधिलाई उपयोगमा ल्याउन प्रारम्भ गरिनेछ।
- सडक किनारा र सार्वजनिक स्थानहरूलाई हरियाली र सुन्दर तथा सफा राख्ने कार्य गरिनेछ।
- टोल विकास संस्था र सामाजिक संघ संस्थाहरूसँग फोहोर संकलन तथा व्यवस्थापन कार्यमा सहकार्यको नीति लिइनेछ।
- शुन्य फोहर प्रणाली सरसपक्फाइ केन्द्र मार्फत आधुनिक प्रविधि अपनाइ वहुउपयोग (विटुमिन, प्लाष्टिक ब्लक,) गरिनेछ।

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

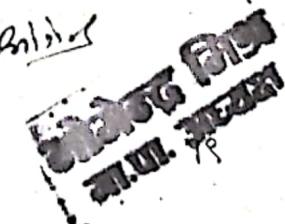
१८

७. अस्पताल जन्य फोहोरलाई व्यवस्थित तुल्याउन सम्बन्धित निकायहरूलाई पूर्ण रूपमा जिम्मेवार बनाइनेछ । जथाभावी फोहोर फाल्ने र फोहोर गर्ने व्यक्तिलाई जरिवाना तथा अन्य दण्ड सजाय गर्ने नीति लिइनेछ ।
८. प्लाष्टिक जन्य फोहोर नियन्त्रण तथा न्यूनिकरण गर्ने प्लाष्टिक झोलाहरूको प्रयोगलाई निरुत्साहित गरिने छ ।
९. गाउँपालिकाका मुख्य स्थानहरूमा समुदायको सहकार्यमा उपयुक्त जग्गाको खोजि गरी सार्वजनिक शौचालयहरू निर्माण तथा संचालनलाई अभियानका रूपमा अगाडी बढाइनेछ ।
१०. खानेपानी तथा सरसफाइको सेवालाई प्रभावकारी वनाउन प्रारम्भिक स्मार्ट वाटर सिस्टम लागु गरिनेछ ।

ख. वातावरण, जलवायु परिवर्तनतथा विपद् व्यवस्थापन

१. जलवायु परिवर्तनको प्रतिकूल प्रभावहरूलाई अनुकूलन गर्न गाउँपालिकाको क्षमता बढाउने साथै खाद्य उत्पादनलाई प्रतिकूल असर नपर्ने किसिमले जलवायु उत्थानशीलता वृद्धि गर्ने । न्यून हरित र्यास उत्सर्जनलाई विकास गर्ने प्रेरित गर्ने र सो सम्बन्धीय अनुभव आदान प्रदान गरी गाउँपालिकाको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
२. पूर्वाधार आयोजनाहरूको कार्यान्वयन गर्दा त्यस्ता आयोजनाहरूले वातावरणमा पार्ने असर न्यूनिकरणको लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण (IEE) र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) अध्ययन गरिनेछ ।
३. खाली जग्गामा वृक्षारोपण, हरियाली प्रवर्धन तथा वनको संरक्षण र हैसियतमा सुधार गरी जल, जमीन तथा वातावरणको संरक्षण र जीविकोपार्जनको अवसरमा वृद्धि गरिनेछ ।
४. पोखरी संरक्षण, पहिरो तथा गलिछ नियन्त्रण, विकासका पूर्वाधारको संरक्षण र नदि नियन्त्रण गरी जल, जमीन तथा जलाधारको संरक्षण तथा उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ ।
५. भूसूचना प्रणालीको प्रयोग उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रको नक्शाङ्कन, जोखिमको विश्लेषण तथा जोखिम न्यूनीकरण योजना तयार गरिनेछ ।
६. विपद जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा गरी सो अनुसार विपद पुर्व तयारी, विपद न्यूनीकरण, प्रतिकार्य र पुनर्स्थापनाको कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी वनाइनेछ ।
७. ढुंगा गिटि बालुवा जस्ता नदीजन्य पदार्थ र अन्य प्राकृतिक श्रोतहरूको अनाधिकृत एवं अवैज्ञानिक दोहनलाई नियन्त्रण गरिनेछ ।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

८. सार्वजनिक निजी साझेदारीमा निर्माण पूर्वाधार निर्माण गरी फोहोर मैला प्रशोधन केन्द्रलाई ल्यावसायिक रूपमा संचालन गर्न नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था गरी फोहोर मैला संकलन, व्यवस्थापन र उपयोगको नीति लिइने छ ।
९. भुकम्पीय जोखिम न्यूनिकरणको लागि भुकम्प प्रतिरोधि भवन तथा संरचना निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
१०. विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोषमा रकम अभिवृद्धि गर्दै प्रभावकारी श्रोत परिचालन गरिनेछ ।
११. गाउँपालिका/नगरपालिकाको विपद् जोखिम नक्साङ्कन गरी सोही आधारमा विशिष्ट प्रकृतिका विपद् जोखिम प्रतिकार्य तथा पुनर्ज्ञान कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
१२. सम्बेदनशील जलाधार क्षेत्रका जमिनहरुको अतिक्रमण नियन्त्रण गरिनेछ ।
७. भौतिक पूर्वाधार विकास (शहरी योजना, वस्ति विकास, आवास तथा पूर्वाधार) सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम
- आवधिक योजना, आवास योजना, र वस्ति विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
 - पूर्वाधार निर्माणका आयोजनाहरु संचालन गर्दा लागत-लाभ विश्लेषणका आधारमा उच्च नतिजा एवं प्रतिफल दिने, समतामुलक विकासको आधारको रूपमा रहने, पिछडिएका र कम विकसित क्षेत्रलाई मूल प्रवाहिकरणमा ल्याउन सहयोग गर्ने आयोजनाहरु पहिचान गरी “आयोजना बैंक” तयार गरिने छ । सो बैंकमा समाविष्ट आयोजनाहरुमा मात्र बजेट विनियोजन गर्ने नीति लिइनेछ ।
 - गाउँपालिकाको भूउपयोग क्षेत्र निर्धारण गरी वस्ति विकास योजना सहित भौतिक विकास गुरुयोजना तयार गरी आवास तथा वस्ति विकास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण लगायत पूर्वाधार निर्माण कार्य व्यवस्थित र गुणस्तरीय रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
 - दर्घकालिन लगानी मार्ग दर्शनिका लागि गाउँपालिका सडक गुरुयोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
 - आवासको हकलाई सुनिश्चित गर्न सुरक्षित तथा रोजगारीको समेत व्यवस्था हुन सक्ने स्थानमा जग्गा प्राप्त गरी सहलियत आवास योजना कार्यान्वयन गरिनेछ । यसका लागि निजीक्षेत्र संग साझेदारी समेत गर्न सकिनेछ ।
 - एकिकृत शहरी तथा वस्ति विकास योजनाद्वारा निर्दिस्ट गरेका पूर्वाधारहरुको निर्माण कार्यका लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र साझेदारहरुसँगको सहकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
 - गाउँपालिकाको विकासमा रूपान्तरणकारी परिवर्तन ल्याउन सक्ने केहि ठुला आयोजनाहरु पहिचान गरी गाउँपालिका गैरव आयोजनाका रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ र त्यस्ता आयोजनामा श्रोतको अभाव हुन दिइने छैन ।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

२०८०/८१
गोपनीय दिन
नारा :- सुन्दर, समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

८. एकीकृत शहरी विकास योजना तर्जुमा गरी अव्यवस्थित वसोवासलाई व्यवस्थित तुल्याउन एकीकृत वस्ती विकास आयोजना संचालन गरिनेछ। गाउँपालिकाको गहनाको रूपमा रहेको राष्ट्रिय सभागृह, वाल उद्यान, पार्क, खुल्ला ठाउँ, सामुदायिक भवन लाई मर्मत तथा पुनर्निर्माण गरी सभा समारोहहरु सभागृहमा संचालन गर्ने प्राथमिकता दिइनेछ।
९. विगत देखिका निर्माणाधिन तथा अधुरा योजनाहरूलाई सम्पन्न गर्ने क्रमागत रूपमा बजेट विनियोजन गरिनेछ।
१०. घर निर्माणमा जनताको अनुत्पादक खर्च नहोस् र पुँजी चलायमान होस् भन्ने उद्देश्यले घर निर्माण गर्नु पूर्व नागरिकलाई घरको आवश्यकता, घरको लागत, मापदण्ड र उपयोग सम्बन्धमा निःशुल्क परामर्श दिईनेछ।
११. नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता २०६०, वस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी मापदण्ड २०७२, राष्ट्रिय भू-उपयोग नीति, भवन तथा योजना मापदण्ड २०५६ लगायतका राष्ट्रिय प्रादेशिक इवं स्थानीय भूमि व्यवस्थापन तथा भवन नियमन सम्बन्धी ऐन, मापदण्ड तथा निर्देशिकाहरूलाई कडाईका साथ लागु गरी सुरक्षित एवं व्यवस्थित निर्माण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।
१२. गाउँपालिकाक्षेत्र भित्र बन्ने संस्थागत सार्वजनिक तथा व्यापारिक भवनहरूमा पार्किङ स्थलको व्यवस्था अनिवार्य गर्नु पर्ने नीति लिइनेछ। आवासीय भवनमा “एक घर-एक विश्वा” नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।
१३. भवन निर्माण अनुमति प्रक्रियालाई प्रविधिमा आधारित तुल्याई सहजिकरण गरिनेछ।
१४. गाउँपालिका भित्र भु-उपयोग नीति लागु गर्दै जाने नीति लिइनेछ।
१५. गाउँपालिका भित्र सडकको मापदण्डलाई आवश्यकताको आधारमा कायम गरी सडक मापदण्डको समस्यालाई समन्वय गरी समाधान गरिनेछ।
१६. गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको भौतिक संरचनाहरूको आवधिक रूपमा मर्मत सम्भार कार्य सम्पन्न गरिनेछ।
१७. “एक बडा-एक पार्क” नीतिलाई प्राथमिकता दिइनेछ।
१८. गाउँपालिकाको सीमा क्षेत्र यकिन गरी गाउँपालिका सीमानामा कलात्मक तथा गाउँपालिकाको ऐतिहासिक मौलिकता झल्किने गरी स्वागतद्वारहरूको निर्माणको लिंग विशेष प्राथमिकतामा राखिनेछ।
१९. विभिन्न कालखन्डमा गाउँपालिकामा निर्माण भएका पुर्वाधारका संरचना (पूँजीगत सम्पति) को लगत तयार अद्याविधक तथा मुल्यांकन गरी सार्वजनिक सेवा प्रभावमा प्रभावकारी उपयोग सम्बन्धी योजना (Asset Management Plan) तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

२०. प्रभावकारी सम्पति व्यवस्थापनका लागि सम्पति व्यवस्था सूचना प्रणाली (Asset Management Information System) तयार गरी लागु गरिनेछ ।

२१. पूर्वाधारका योजनाको निर्माण तथा सञ्चालनमा निजीक्षेत्र संगको साझेदारीका लागि विभिन्न आयोजना तयार गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।

८. राजस्व तथा आन्तरिक श्रोत परिचालन नीति तथा कार्यक्रम

१. आन्तरिक आय व्यवस्थापन, प्राकृतिक स्रोत विक्रि सम्बन्धी ऐन तथा नियमावली तर्जुमा गरी राजस्व परिचालनलाई थप व्यवस्थित तुल्याइनेछ ।
२. आन्तरिक आयका स्रोतहरूको सम्भाव्यता अध्ययन, राजश्व बाँडफाँड, अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण, तथा गैससको स्रोत परिचालनको लागि स्थानीय सरोकारवाला, प्रदेश सरकार, र नेपाल सरकारका निकाय तथा गैसस र विकास साझेदार संग परामर्श, समन्वय, र साझेदारी गरिनेछ ।
३. करको दर सम्भव भएसम्म न्यूनतम गर्दै करको दायरा विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ । प्रगतिशिल कर प्रणाली अवलम्बन गरी नागरिकहरू विच रहेको असमानता न्यूनिकरण गर्दै लिइनेछ ।
४. गाउँपालिकाको आन्तरिक राजस्व अभिवृद्धिका लागि करका नयाँ सम्भाव्य क्षेत्रहरू पहिचान गरिनेछ ।
५. बडा कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी घर बहाल करमा रहेको चुहावट नियन्त्रण गर्न घरधनी र बहालमा रहनेहरूको अभिलेख अध्यावधिक राखे प्रणाली विकास गरिनेछ ।
६. विगतदेखि लिज वा बहालमा लगाइएका गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेका संरचनाहरूको हाल प्रचलित बजार दर समेतलाई आधार मानी बहाल रकम पुनरावलोकन गरिनेछ ।
७. करदाताहरूलाई आफुले तिर्नु पर्ने मोटामोटी कर दायित्व र कर तिर्ने समयसीमा समयमै जानकारी दिन निजहरूको सेल नम्बरमा विद्युतिय प्रणालीद्वारा सन्देश प्रावहित गर्ने नीति लिइनेछ ।
८. करदाताहरूको अभिलेख व्यवस्थापन सुदृढ गर्दै उत्कृष्ट करदाताहरूलाई पुरस्कृत तथा सम्मानित गर्ने नीति लिइनेछ ।
९. कर प्रशासनलाई सूचना प्रविधिमैत्री एवं करदातामैत्री तुल्याउदै लिइनेछ ।
१०. करदाताको कर लगतलाई व्यवस्थित, पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा उपयोग गर्न, करदातालाई कर सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्न डिजीटल कर प्रणाली लागु गरिनेछ ।

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

लोकोपय भवा
गा.पा. उद्योग
२२

अनुसूची: आगामी आ.व.का प्राथमिकता प्राप्त प्रमुख कार्यक्रमहरू (केही थप उदाहरणहरू)

आर्थिक विकास

१. स्थानीय आर्थिक विकास योजना तयार गर्ने ।
२. व्यावसायिक कृषि पकेट क्षेत्रनिर्धारण।(धान क्षेत्र, मकै उत्पादन क्षेत्र, कोदो उत्पादन क्षेत्र, उखु क्षेत्र, गहु क्षेत्र, फलफुल क्षेत्र र तरकारी उत्पादन क्षेत्र)
३. उखु पकेट क्षेत्र
४. केरा पकेट क्षेत्र,
५. लिची पकेट क्षेत्र
६. अप पकेट क्षेत्र
७. माछा पकेट क्षेत्र
८. उन्नत पशुपालन पकेटक्षेत्र ।
९. व्यावसायिक पशुपालन(गोई, भैसी, वाखा, वंगुर, कुखुरा हास)।
१०. व्यावसायिक तरकारी खेती (मौसमी, वेमौसमी)।
११. व्यावसायिक कुखुरा पालन।
१२. व्यावसायिक ट्राउट र अन्यजातकोमाछापालन।
१३. कृषिउत्पादन संकलन केन्द्रहरूको निर्माण कृषि उत्पादनको वजारीकरण।
१४. स्थानीय अवस्था अनुसार भूउपयोग योजनावाट कृषि पकेट क्षेत्रनिर्धारण।
१५. उत्पादनको ब्रान्डिङ ।
१६. पर्यटन विकास गुरुयोजना निर्माण ।
१७. ऐतिहासिक, धार्मिक, भौगोलिक महत्वका पर्यटकीय स्थानहरूमा पूर्वाधार निर्माण ।
१८. स्थानीय उत्पादन विक्री केन्द्र र कोशेली घरको स्थापना ।
१९. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय तहमा प्रचार प्रसार ।
२०. औद्योगिक ग्रामस्थापना ।
२१. कृषि पकेट क्षेत्रमा स्थानीय कृषि उपज प्रशोधन सम्बन्धी उद्योग स्थापना ।
२२. सहकारी ऐन अनुसार सहकारी संस्थाहरूको दर्ता, अनुगमन र नियमन, सञ्चालन ।
२३. व्यावसायिक कृषि तथा पशुपालनमा सहकारीको लगानी ।
२४. सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास ।
२५. श्रम र श्रमको माग सम्बन्धी अभिलेखन ।
२६. रोजगार सूचना केन्द्र स्थापना ।

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

२७. वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम संचालन।
२८. व्यावसायिक सीप विकास तालिम सञ्चालन।
२९. वैदेशिक रोजगारमा गएका व्यक्ति/परिवारका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवा।

सामाजिक विकास

१. शैक्षिक नीतिस्थानीय पाठ्यक्रम, तथा योजना तर्जुमा।
२. विद्यालय पूर्वाधार सुधार तथा शैक्षिक सामग्री।
३. गरिव तथा जेहेन्दार तथा संरक्षक नभएका विद्यार्थीहरूलाई छान्त्रवृत्ति।
४. भर्ना अभियान घरदैलो कार्यक्रम।
५. शिक्षक, विद्यार्थी र अभिभावक बीच अन्तरक्रिया।
६. गाउँपालिका तथा अन्तर विद्यालयस्तरीय खेलकुद।
७. सूचना प्रविधि तथा कम्प्युटर ल्याव
८. शैक्षिक नीति तथा योजना तर्जुमा।
९. प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना।
१०. स्वास्थ्य संस्थाको पूर्वाधार विकास।
११. एम्बुलेन्स सेवा विस्तार।
१२. स्वास्थ्य विमाको पहुँच विस्तार।
१३. विजहरूद्वारा स्वास्थ्य शिविर संचालन।
१४. प्रयोगशाला स्थापना, व्यवस्थापन तथा संचालन।
१५. प्रदेश स्तरिय खा.पा योजना निर्माण।
१६. लैससास नीति तर्जुमा तथा समायोजन, संशोधन।
१७. महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम, नेतृत्व विकास तालिम, अभिमूखिकरण।
१८. लैंगिक विभेद, हिंसा तथा शोषण, वालविवाह रोकथामकालागी अभिमुखीकरण एवं सचेतनामूलक कार्यक्रम।
१९. वालविवाह रोकन विशेष कार्यक्रम।
२०. अपाङ्गता भएकालाई आवश्यक सहयोगि सामाग्री, कृतिम अङ्ग प्रदान।
२१. सामाजिक सुरक्षा, सामाजिक संरक्षण।
२२. खेलकुद प्रतियोगिता।
२३. उत्कृष्ट खेलाडी सम्मान।

नारा :- सुन्दर, समृद्ध र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

२४

सेक्टर पूर्वाधार विकास

१. सडक मापदण्ड तथा नीति नियम निर्माण ।
२. स-साना पुलहरू तथा कल्भर्टहरू निर्माण ।
३. स-साना सो.पु.हरू, सडकपुलहरू निर्माण ।
४. सडक, गोरेटो बाटो, पदमार्गहरूको मर्मत तथा स्तर उन्नति ।
५. सर्वेज्ञान कार्यहरू गर्ने, डिपिआर तयार गर्ने र निर्माण ।
६. आवश्यकता अनुसार बैकल्पिक पदमार्ग निर्माण ।
७. सडकपुलहरूको अध्ययन तथा निर्माण । ।
८. सार्वजनिक जग्गा र भवनहरूको लगत संकलन र अभिलेख व्यवस्थापन ।
९. ढल निकासको व्यवस्था ।
१०. सामुदायिक भवननिर्माण मर्मत तथा स्तर उन्नति ।
११. फोहरमैला व्यवस्थापन ।
१२. योजनाको अध्ययन ।
१३. साना साना नदि नियन्त्रण ।
१४. पहिरो नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन ।
१५. बैकल्पिक ऊर्जा ।
१६. एफ एम रेडियो प्रसारणमा सहयोग र सहजीकरण ।
१७. स्थानीय पत्रिका प्रकाशनमा सहयोग ।

वन, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन

१. सामुदायिक वनको लगत तयारी र कार्ययोजना तर्जुमा र स्वीकृति,
२. वन, पैदावार व्यवस्थापन,
३. जैविक विविधता संरक्षण,
४. अन्तर निकाय, अन्तर तह समन्वय र सहकार्य,
५. भू तथा जलाधार संरक्षण,
६. फोहरमैला व्यवस्थापन,
७. वृक्षरोपण क्षेत्रको पहिचान ।
८. जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजना निर्माण ।
९. सुरक्षित, एकीकृत, वस्ती/आवास क्षेत्र पहिचान ।

अधिकारी
आवेदन दिन
आ.पा. अधिकारी

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

२५

सुशासन तथा संस्थागत विकास

- १। कानून निर्माण, पुनरावलोकन ।
- २। संस्थागत स्व-मूल्यांकन ।
- ३। घुम्ती सेवा ।
- ४। सदाचार प्रवर्द्धन र भ्रष्टाचार नियन्त्रण ।
- ५। पारदर्शिता र जवाफदेहितामा अभिवृद्धि ।
- ६। संगठन तथा व्यवस्थापन अध्ययन ।
- ७। सूचना सञ्जालीकरण ।
- ८। प्रदेश सरकारसँग सहकार्यमा सम्पादन हुने ।
- ९। कानून नर्माण र पुनरावलोकन ।
- १०। संघीय सरकारसँग सहकार्यमा सम्पादन हुन सक्ने ।
- ११। नमूना ऐन, नियम, कार्यविधि र मापदण्डहरू ।

अनुमानित आय व्यय तथा स्रोत व्यवस्थापन

आदरणिय सभा सदस्य ज्यूहरू

अब म यस सम्मानित सभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को संसोधित यर्थाथ आय व्ययको हालसम्मको अवस्था र आगामी आ.व. २०८०/०८१ को आर्थिक विधेयक र विनियोजन विधेयक प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को विभिन्न क्षेत्रको यथार्थ अवस्था

१. पुर्वाधार आयोजना व्यवस्थापन :-

आ.व. २०७९/०८० का लागि गाउँसभाले स्वीकृत एंव संशोधन गरेका आयोजनाहरू मध्ये ९५ प्रतिसत भन्दा बढि आयोजनाहरू सम्झौता भैसकेका छन भने हाल सम्मको पुजिंगत खर्चको अवस्था करिव ८५ प्रतिसत रहेको छ । पुजिंगत प्रकृतिको आयोजनहरू सम्पन्न हुने चरणमा रहेको । अधिकांश आयोजनाहरू पि.सि.सि.डलान, सामुदायिक भवन निर्माण, माटो ग्रामेल, कृषि सडक, कृषि विद्युतीकरण, खानेपानी तथा सिचाई संग सम्बन्धीत छन् ।

लोगों
गा.पा.उच्चाल

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

३. राजश्व व्यवस्थापन :-
गाउँपालिकाले चालु आ.व. २०७९/०८०को लागि रु. १ करोड ५० लाख राजश्व अनुमान गरेको २०८०
जेष्ठ मसान्त सम्म करिव ४० प्रतिसत राजश्व संकलन भएको अनुमान छ। सवारी साधन कर बाँडफाँड प्रदेश।
(सरकार वापत प्राप्त हुनुपर्ने रु. १ करोड अनुमान गरीएको भए तापनी हाल सम्म प्राप्त नभएको अवस्था
छ। संघिय सरकार वाट प्राप्त हुने राजश्व मध्ये जेष्ठ मसान्त सम्म करिव ६० प्रतिसत रकम मात्र प्राप्त
भएको अवस्था छ।

अनुमानित व्यय तथा सोत व्यवस्थापन

सभा सदस्य ज्यूहरु,

अब म प्रस्तावित बजेट तथा कार्यक्रमहरुको लागि सोत व्यवस्थापनको योजना प्रस्तुत गर्दैछु।
आ.व. २०८०/०८१ का लागि रु ४५,२७,२८,०००।०० (अक्षरेपि : पैतालीस करोड सताइस लाख अठाइस
हजार मात्र) विनियोजन गरेको छु। सो मध्ये चालू तर्फ ४१ प्रतिशत तथा पूँजिगत तर्फ ५९ प्रतिशत रकम
रहेको छु।

आदरणीय सभा सदस्य ज्यू

अब म आर्थिक विधेयक २०८०/०८१ पेश गर्दैछु। विस्तृत विवरण यसै विधेयकको अंगको रूपमा पेश
गरेको छु।

सि.न.	श्रोत विवरण	अनुमानित रकम रु.	आधार	कै.
१	वित्तीयसमानीकरण अनुदान(संघिय सरकार)	१०,९९,००,०००।००	पत्रानुसार	
२	राजस्वबाँडफाँड (संघिय सरकार)	७,५४,०९,०००।	पत्रानुसार	
३	वित्तीयसमानीकरण अनुदान (प्रदेश सरकार)	७३,०७,०००।००	पत्रानुसार	
४	रोयलटीबाँडफाँड (संघिय सरकार)	५०००।००	अनुमान	
५	ससर्त अनुदान (संघिय)	१५,००,००,०००।००	पत्रानुसार	
६	सम्पुरक अनुदान (संघिय)	३,१२,०५,०००।००	पत्रानुसार	
७	विशेष अनुदान (संघिय)	४,७७,००,०००।००	अनुमान मात्र गरीएको	
८	ससर्त अनुदान (प्रदेश सरकार)	०।०।०	पत्रानुसार	
९	सम्पुरक अनुदान (प्रदेश सरकार)	२०,००,०००।००	चालु वर्षको आधारमा	
१०	विशेष अनुदान (प्रदेश सरकार)	३०,००,०००।००	चालु वर्षको.. आधारमा	

नारा :- सुन्दर, समृद्ध र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

गोपेन्द्र तिङ्ग
आ.प. अम्बा

११	आन्तरिक राजशाही	२,५०,००,०००००	अनुमान	
१२	आ.व.०८९/०८० को बाँकी अल्या सर्वे	१,००,००,०००१००	अनुमान	
	जम्मा	४५,२७,२८,०००१००		

आदरणीय सभा सदस्य ज्ञ.

बव म विनियोजन विधेयक २०८०/०८१ पेश गर्दछु । विस्तृत विवरण यसै विधेयकको अंगको रूपमा पेश गरेको छ ।

विनियोजन विधेयक २०८०/०८१ को संक्षेप निम्नअनुसार रहेको छ ।

सि.न.	श्रोत विवरण	जम्मा रु.	क्षेत्रगत बाडफाँड (रु.)	कै.
१	गाउँ कार्यपालिका चालु खर्च तर्फ	७,९७,९२,०००१००	संघ र प्रदेशगो राजधानी बाडफाँड	
२	आर्थिक विकास तर्फ	१,५०,००,०००१००		
३	सामाजिक विकास तर्फ	२,००,००,०००१००		
४	पुर्वाधारविकास तर्फ	९,०९,०९,०००१००		
५	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ	२०,००,०००१००		
६	संस्थागत विकास तथा सेवाप्रवाह तर्फ	१,००,००,०००१००		
७	समपुरककोष तर्फ	३,९२,०५,०००१००	सशर्त प्रकृतीको	
८	सबै सशर्त अनुदान	१५,००,००,०००१००	सशर्त प्रकृतीको	
९	मर्मत सम्भार कोष	५०,००,०००१००		
१०	विपद् व्यवस्थापन कोष	२०,००,०००१००		
११	विशेष अनुदान (संघिय)	४,७७,००,०००१००	सशर्त प्रकृतीको	
	जम्मा	४५,२७,२८,०००१००		

गोपेन्द्र ठिक्की
ग्राम पंचायत

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका

मैले प्रस्तुत गरेको नीति तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनले उपलब्ध साधन तथा स्रोतको महत्त्व उपयोग र समन्वयीक वितरण भई नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार हुने र उच्च आर्थिक वृद्धि हुने अपेक्षा गरेको छु। वर्तमान वस्तुगत यथार्थ धरातलमा उभिएर चुनौतीहरुको सामना गर्न हामी सबै कटिबद्ध, प्रतिबद्ध र एकताबद्ध बनौं। उज्ज्वल भविष्य निर्माणको लागि आशावादी बनौं।

उल्लेखित नीति कार्यान्वयन गर्ने आवश्यक पर्ने कार्यविधिहरु आ.व. ०८०/०८१ भित्रै स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।

उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमहरु लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका मात्रैको प्रयासले कार्यान्वयन हुन सक्दैन यसका लागि संघ, प्रदेश सरकारको आड र भरोसा, विकास साभेदारहरुको सहकार्य, सबै तहका जनप्रतिनिधिहरु, सबै राजनीतिक दल, उद्योगी व्यवसायी, विभिन्न सरकारी, गैर सरकारी निकाय संघ संस्था, सामाजिक अभियन्ता, निर्माण व्यवसायी लगायत सम्पूर्ण गाउँ बासी आमा, बाबु, दाजुभाई, दिविवहिनीहरुको साथ सहयोग र सक्रियता, खबरदारी अनि रचनात्मक आलोचना समेत प्राप्त भएमा मात्र कार्यान्वयन सफल हुने हुदाँ यस अवसरमा त्यस प्रकारको सहयोगका लागि विनम्रता पूर्वक अनुरोध गर्दै प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम तैयार गर्न सहयोग गर्ने, सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारीहरु लगायत सम्पुर्णलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

धन्यवाद!!!

मिति:- २०८० अषाढ १० गते

भोगेन्द्र मिश्र

गाउँपालिका अध्यक्ष

जय लक्ष्मीनियाँ माई

भोगेन्द्र मिश्र
जा.घ. अध्यक्ष

नारा :- सुन्दर, समुन्नत र समृद्ध लक्ष्मीनियाँ गाउँपालिका